

Fan platformasi

Fanning to'liq nomi: **O'ZBEK TILI**

Fan kodi: **O'RT 1204**

Fanga ajratilgan
kreditlar (ECTS): 4

davomiyligi:
1 semestr

Kafedra: O'zbek tili va professional ta'limga

Fan qaysi yo'naliish talabalari uchun:

60710100 - Oziq-ovqat texnologiyasi (oziq-ovqat mahsulotlari texnologiyasi)

60710100 - Oziq-ovqat texnologiyasi (oziq-ovqat xavfsizligi)

60720700 - Texnologik mashinalar va jihozlar (kimyo sanoati)

60720700 - Texnologik mashinalar va jihozlar (mebel va yog'ochsozlik sanoati)

60720700 - Texnologik mashina va jihozlar (maishiy texnika)

Fan amaliyot o'qituvchilari: dots. Tavaldiyeva G.N.

Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120

Email: gulbahor_tavaldiyeva@mail.ru.

Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari): - fan bo'yicha seminar mashg'ulotlari yo'q.

Prerekvizitlar: O'zbek tili fanining fonetik, orfoepik xususiyatlari, leksika, grammatika, stilistika haqida tushuncha. Tanlov turi: majburiy fan umumta'lim

Fanning qisqacha bayoni: "O'ZBEK TILI" fani umumkasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 1-kursda o'qitilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan gumanitar fanlar turkumiga kiradi. Fanni puxta o'zlashtirish nazariy va amaliy materiallarni bilish bilan birga, talabalarning pedagogik va ishlab chiqarish amaliyoti davrida va universitetni bitirgandan keying ishlarda ko'nikma sifatida xizmat qiladi.

Fanning maqsadi: talabalarning quyi ta'lim bosqichlarida egallagan nutqiy faoliyat malakalarini rivojlantirish va takomillashtirish, tanlangan ixtisoslik doirasida davlat tilini puxta bilishlariga erishish, bo'lajak mutaxassislarda o'zbek tilida akademik va texnik muloqotning kommunikativ kompetentsiyasini, ya'ni ilmiy-amaliy faoliyatda muayyan nutqiy vaziyatlarda til vositalaridan to'g'ri foydalanish qobiliyatini rivojlantirish, xususan, olingan ma'lumotlarni tahlil qilish, matnlardan yangi ma'lumotlarni olish, sohaga oid matnlar yaratish, kasbiy mavzularda taqdimotlar tayyorlash orqali o'zbek tilida og'zaki va yozma nutqiy savodxonlikni ta'minlashga erishish.

Talabalarning o'zbek tilida og'zaki va yozma savodxonligini rivojlantirishga qaratilgan lingvistik kompetensiyalarni rivojlantirish, fikrga o'z munosabatini bildirish, turli nutq uslublarida ixtisoslikka oid matn tuza olish, tushunib o'qish va tarjima qila olish, turli tipdag'i matnlarni erkin tuza olish malakalarini oshirish, o'zbek tilidagi axborotni tushunish va qayta ishslash, unga tanqidiy, tahliliy munosabat bildirish hamda rasmiy ish qog'ozlarini yozishga o'rnatiladi.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- Ilmiy va kasbiy sohalarda og'zaki va yozma nutqni samarali qo'llay oladi, kasbiy terminologiyani, og'zaki va yozma nutq xususiyatlarini biladi va ulardan foydalana oladi;
- O'zbek tilida ixtisoslikka oid matn tuzadi, axborotlarni tahlil va tahrir qiladi, sohaviy hujjatlarni tayyorlaydi va rasmiylashtiradi, nutqiy kompetensiysi oshadi;
- Mutaxassislik bo'yicha matnni to'g'ri idrok etadi, o'z bilimlari asosida eng muhim ma'lumotlarni ajratib ko'rsatadi, o'z nuqtayi nazarini shakllantiradi va asoslay oladi;
- Kasbiy faoliyat muammolarini hal qilish uchun o'zbek tilida og'zaki va yozma shakllarda kasbiy muloqot yurita oladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlataladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Barcha

darslar sxema bo‘yicha quriladi: lug‘at bilan ishslash, grammatick sharhlar, tegishli tematik matnlar, o‘quv mashqlari.

O‘quv materialini mustahkamlash uchun juda ko‘p joy ajratilgan. Bu o‘quvchilarga fan bo‘yicha ko‘nikmalarni egallashga yordam beradigan testlar, savollar, mashqlar va boshqa topshiriqlardir. Ular bakalavriat talabalarining havaskorlik faoliyatini, reproduktiv faolligini shakllantirishga yordam beradi.

Mustaqil ta’lim

Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular bo‘yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

Nº	Fan mavzulari	Amaliy mashg’ul ot soatlari hajmi	Mustaqil ta’lim soatlari
1	O‘zbek tili orfoepiyasi. O‘zbek tilida fonetik o‘zgarishlar		
2	O‘zbek tilining yozuv taraqqiyoti. O‘zbek tilining imlo qoidalari		
3	Bosh harflar imlosi. Tutuq belgisining qo‘llanishi.		
4	O‘zbek tili leksikasi. O‘zbek tilining leksik qatlamlari.		
5	So‘z yasalishi. So‘zlarda kelishik va egalik vositalari.		
6	O‘zbek tilida barqaror birikmalar. (Ibora, aforizm, maqol, matal)		
7	So‘zlarning shakl va ma’no munosabatiga ko‘ra turlari.		
8	Mutaxassislik atamalari va soha lug‘atlari. Ilmiy-texnikaviy		
9	Gap tuzilishi. O‘zbek tilida subyektni ifodalash.		
10	O‘zbek tilida predikat. Predikat va subyekt munosabati		
11	O‘zbek tilida obyektni ifodalash.		
12	O‘zbek tilida belgini ifodalash.		
13	O‘zbek tilida holatni ifodalash.		
14	Matn. Matn tahlili va tahriri. Matnga so‘z tanlash va qo‘llash.		
15	Nutq uslublari. Fikrni ilmiy uslubda ifodalash.		
16	Ilmiy matn ustida ishslash. Reja. Tezislar. Annotatsiya. Izoh.		
17	Badiiy uslub xususiyatlari. Fikrni badiiy uslubda ifodalash. Esse.		
18	Fikrni so‘zlashuv uslubida ifodalash. Kasbiy faoliyatda og‘zaki		
19	Fikmi publitsistik uslubda ifodalash. Reportaj tayyorlash. Intervyu		
20	Fikrni rasmiy uslubda ifodalash.		
21	Fikrni bogianishli ifodalash. Fikrga munosabat bildirish. O‘zgalar		
22	Taqdimot tayyorlash va unda fikr ifodalash qoidalari.		
23	Og‘zaki adabiy nutq. Og‘zaki muloqot. Nutqiy vaziyatlarni og‘zaki		
24	Ish yuritish tili va uslubi. Xizmat yozishmalarining tili va uslubi.		
Jami		48	72

Asosiy adabiyotlar

1. Muhiddinova X.S. O‘zbek tili (oliy ta’lim muassasalari rus guruhlari uchun darslik). – Toshkent: O‘qituvchi, 2006. – 304 b.
2. G.Tavaldiyeva. O‘zbek tili 2. – Toshkent. TTKI, 2017. 176 b.
3. I.T.Boltaboyeva. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent, 2020. - 258 b.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining davlat tili to‘g‘risida. O‘zbekiston Respublikasining qonuni // O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining Axborotnomasi, 1989-y., 26-28-son, 453-modda; 1991-y., 11-son, 273-modda.
<https://lex.uz/ru/docs/-109394>
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 21-oktabrdagi “O‘zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeyini tubdan oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5850-sonli Farmoni. (Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 29.04.2019.06/19/5712/3034-son).
<https://lex.uz/docs/4561730>.
3. Lafasov U. O‘zbek tili O‘quv qo‘llanma. - Toshkent: ToshDSHI, 2016. -532 b.

4. Aminov M., Madvaliyev A., Mahkamov N., Mahmudov N. Ish yuritish (amaliy qo'llanma). – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2020.– 526 b.
5. Tavaldiyeva G.N., Keldiyorova G.S., Eshniyazova A.Sh. “O‘zbek tili” (Toshkent kimyo-texnologiya instituti rusiyabon talabalari uchun amaliy qo'llanma). –Toshkent: TKTI. 2019. 215 b.
6. Tog‘ayev T.M., Tavaldiyeva G.N., Akromova M. O‘zbek tilining kirill va lotin alifbolaridagi imlo lug‘ati. –Toshkent: “Sharq”, 2015. 431 b.
7. Sohaviy lug‘atlar.

Internet saytlari

1. <https://n.ziyouz.com/kutubxona> – Ziyouz.com kutubxonasi.
2. <https://lex.uz/uz/> – O‘zbekiston Respublikasi Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi.
3. <https://www.gov.uz/uz> – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portalı.
4. <https://www.edu.uz/uz> – O‘zbekiston Respublikasi oliv va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi.
5. <http://teachyourselfuzbek.com/resources/coursebooks/> - Самоучитель узбекского языка.
6. http://sahifa.tj/russko_uzbekskij_razgovornik.aspx - Русско-узбекский разговорник.

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo‘yicha savollarga quyidagi grafik asosida o‘qituvchiga murojat qilishingiz mumkin:

O‘qituvchining F.I.Sh.	Kun	Vaqt	Xona
1. Tavaldiyeva G.N.	Dushanba	12:00 – 16:00	S.D/60 109 xona